



# СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ



## ШКІДНИКИ ЛІСОВИХ І ДЕКОРАТИВНИХ НАСАДЖЕНЬ

спеціальність	202 «Захист і карантин рослин»	обов'язковість дисципліни	вибіркова
освітня програма	«Захист і карантин рослин»	факультет	агрономії та захисту рослин
освітній рівень	перший (бакалаврський)	кафедра	зоології, ентомології, фітопатології, інтегрованого захисту і карантину рослин ім. Б.М. Литвинова

### ВИКЛАДАЧ

#### Забродіна Інна Вікторівна



Вища освіта – спеціальність «Захист рослин» (2002)

Науковий ступень - кандидат сільськогосподарських наук – 16.00.10 «Ентомологія»

Вчене звання - доцент кафедри зоології та ентомології

Досвід роботи – 17 років

Показники професійної активності з тематики курсу:

- автор та співавтор навчальних посібників, наукових і методичних праць із захисту рослин
- учасник наукових і науково-практичних конференцій в Україні та за кордоном

телефон

095-46-38-565

електронна пошта

[innazabrodina22@gmail.com](mailto:innazabrodina22@gmail.com)

дистанційна підтримка

Google Meet  
Moodle

До викладання дисципліни долучені:

## ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)

<b>Мета</b>	формування у студентів знань і умінь, щодо особливостей розвитку, розмноження, поширення шкідливих видів комах на деревних та кущових породах лісових і декоративних насаджень, формування популяцій та ареалів, структур ентомокомплексів, поведінки і саморегуляції чисельності комах у лісових і декоративних насадженнях.
<b>Формат</b>	лекції, практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні завдання, робота в групах
<b>Деталізація результатів навчання і форм їх контролю</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>визначати види та оцінювати структуру ентомокомплексів і динаміку поведінки комах на декоративних і квіткових рослинах (ЗК 2, ЗК 9, СК 1, СК 3, СК 5, СК 7. СК 8, ПРН 6, ПРН 12) / робота в групах;</li> <li>організовувати виконання ентомологічних спостережень за розвитком і розмноженням комах на основних етапах формувань декоративних насаджень(ЗК 2, ЗК 9, СК 1, СК 3, СК 5, СК 7. СК 8, ПРН 6, ПРН 12) / робота в групах;</li> <li>використовувати відомості щодо чисельності шкідливих видів комах у системах захисту декоративних культур від фітофагів (ЗК 2, ЗК 9, СК 1, СК 3, СК 5, СК 7. СК 8, ПРН 6, ПРН 12) / робота в групах.</li> </ul>
<b>Обсяг і форми контролю</b>	3 кредити ECTS (90 годин): 12 години лекцій, 18 години практичних; 60 годин самостійної роботи; підсумковий контроль – залік.
<b>Вимоги викладача</b>	вчасне виконання завдань, активність, академічна доброчесність
<b>Умови зарахування</b>	згідно з навчальним планом

## ДОПОВНЮЄ СТАНДАРТ ОСВІТИ І ОСВІТНЮ ПРОГРАМУ

<b>Компетентності</b>	<p>ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 9. Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>СК 1. Здатність проводити фітосанітарну діагностику хвороб рослин, комах, кліщів, нематод, гризунів та бур'янів за сучасними принципами і методами.</p> <p>СК 3. Здатність прогнозувати процеси розвитку і поширення шкідливих організмів.</p> <p>СК 5. Здатність розробляти і застосовувати технології захисту рослин на об'єктах сільськогосподарського та іншого призначення.</p> <p>СК 7. Здатність здійснювати фітосанітарний моніторинг щодо виявлення, ідентифікації та визначення особливостей біології та екології шкідливих організмів в Україні та відповідно до угод СОТ, СФЗ, європейських вимог.</p> <p>СК 8. Здатність застосовувати агротехнічні, біологічні, організаційно-господарські методи для довгострокового регулювання розвитку та поширення шкідливих організмів до господарсько невідчутного рівня на основі прогнозу, економічних порогів шкідливості, ефективності дії корисних організмів, енергоощадних та природоохоронних технологій, які забезпечують надійний захист рослин і екологічну безпеку довкілля.</p>	<b>Програмні результати навчання</b>	<p>ПРН 6. Коректне використання доцільності методів спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, культивування об'єктів агробіоценозів та підтримання їх стабільності для збереження природного різноманіття.</p> <p>ПРН 12. Дотримуватися вимог охорони праці</p>
-----------------------	--	--------------------------------------	--

## СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)

### Модуль 1. Шкідники листяних і шпилькових порід.

<b>Лекція 1.</b>	Вступ. Предмет і завдання навчальної дисципліни. Особливості розмноження шкідників на основних етапах формування листяних порід. Захист насаджень від них.	<b>Практичне заняття 1 (ПЗ 1)</b>	Шкідники листяних декоративних дерев з ряду рівнокрилі та перетинчастокрилі. Визначення та огляд основних видів.	<b>Самостійна робота</b>	Видовий склад шкідники листяних декоративних дерев. Загальна характеристика.
<b>Лекція 2.</b>	Особливості розмноження шкідників на основних етапах формування шпилькових порід. Захист насаджень від них.	<b>ПЗ 2.</b>	Шкідники листяних декоративних дерев з ряду твердокрилі. Визначення та огляд основних видів.		
<b>Лекція 3.</b>	Сучасні концепції щодо міграції та поширення шкідників у насадженнях.	<b>ПЗ 3.</b>	Шкідники листяних декоративних дерев з ряду лускокрилі. Визначення та огляд основних видів.		

### Модуль 2. Екологічні групи шкідників.

<b>Лекція 4.</b>	Стовбурові і технічні шкідники та заходи захисту.	<b>ПЗ 4.</b>	Стовбурові і технічні шкідники хвойних та листяних порід. Визначення та огляд основних видів.	<b>Самостійна робота</b>	Видовий склад стовбурових і технічних шкідників. Загальна характеристика.
<b>Лекція 5.</b>	Шкідники коріння та молодих насаджень і заходи захисту. Шкідники плодів і насіння. Захист насаджень від них.	<b>ПЗ 5.</b>	Шкідники коріння і молодих насаджень. Визначення та огляд основних видів.		Видовий склад шкідників коріння та молодих насаджень. Загальна характеристика.
		<b>ПЗ 6.</b>	Шкідники плодів і насіння листяних та шпилькових порід. Визначення та огляд основних видів.		Видовий склад шкідників плодів і насіння. Загальна характеристика.
<b>Лекція 6.</b>	Методи захисту насаджень. Інтегрований захист від шкідників. Моніторинг. Структура ентомокомплексів та управління їх чисельністю	<b>ПЗ 7.</b>	Загальна характеристика та огляд основних видів ентомофагів (хижаків, паразитів).	<b>Самостійна робота</b>	Корисні комахи. Видовий склад ентомофагів, запилювачів, рідкісних і потребуючих охорони комах.
		<b>ПЗ 8.</b>	Прогноз і контроль чисельності шкідників лісових і декоративних насаджень.		Моніторинг шкідників лісових і декоративних насаджень.
		<b>ПЗ 9.</b>	Складання фенології та оцінювання періодів появи основних стадій розвитку шкідників у лісових і декоративних насадженнях.		

## ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

<b>Літерат</b>	1. Антюхова О.В., Мешкова В.Л. Фитофаги декоративных древесно-кустарниковых пород в Приднестровье: уч. пособие Тирасполь, 2011. 204 с. 2. Байдик Г.В., Білецький Є.М., Євтушенко М.Д. та ін. Сільськогосподарська ентомологія: підручник. Київ: Вища школа, 2005. 511 с.	<b>Методи</b>	1. Лісова ентомологія. Назви основних шкідників лісових насаджень: навч. посібн. для студентів напрямку «Лісове і садово-паркове господарство» / Г.В. Байдик, М.Д.
----------------	---	---------------	--

3. Дядечко М. П., Падій М. М., Шелестова В. С. та ін. Біологічний захист рослин. Біла Церква, 2001. 312 с.

4. Завада М.М. Лісова ентомологія: підручник. Київ: Видавничий дім Вінніченко, 2017. 377 с.

5. Лісовий М.М., Чайка В.М. Екологічна функція ентомологічного біорізноманіття. Фауна комах-фітофагів деревних і чагарникових насаджень Лісостепу України: монографія. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2008. 384 с.

6. Мешкова В.Л. Сезонное развитие хвоелистогрызущих насекомых: монографія. Харьков: Новое слово, 2009. 396 с.

7. Падій М.М. Лісова ентомологія: підручник. Київ: Вид. УСГА, 1993. 352 с.

8. Пузріна Н.В., Мешкова В.Л., Миронюк В.В. та ін. Моніторинг шкідливих організмів лісових екосистем: навч. посібник. Київ: НУБіП України. 2021. 274 с.

9. Федоренко В.П., Покозій Й.Т., Круть М.В. та ін. Ентомологія: підручник. Київ: Фенікс, Колобід, 2013. 344 с.

Євтушенко, І.В. Забродіна та ін.; за ред. Г.В. Байдик. Харків: ФОП Бровін О.В., 2016. 142 с.

2. Лісова ентомологія. Назви основних шкідників лісових насаджень: навчальний посібник. Вид.2-ге, перероб. і доп. / С. В. Станкевич, І. П. Леженіна, В. Л. Мешкова, І.В. Забродіна, Г. В. Байдик, Л. Я. Сіроус, Л. В. Герман. Житомир: видавництво «Руть», 2023. 136 с.

3. Літвінов Б.М., Євтушенко М.Д., Байдик Г.В. Шкідники лісових насаджень: Навч. посіб. Харк. нац. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва. Харків. 2005. 156 с.,

4. Літвінов Б.М., Євтушенко М.Д., Байдик Г.В. Шкідники лісових насаджень: Навч. посіб. Харк. нац. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва. (Вид. 2-е, випр. і доп.). Харків. 2008. 189 с.

## СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

СИСТЕМА		БАЛИ	ДІЯЛЬНІСТЬ, ЩО ОЦІНЮЄТЬСЯ
Підсумкове оцінювання	100 бальна ECTS (стандартна)	до 50	50% від усередненої оцінки за модулі
		до 50	підсумкове тестування
Модульне оцінювання	100 бальна сумарна	до 50	відповіді на тестові питання
		до 20	усні відповіді на практичних заняттях
		до 30	результат засвоєння блоку самостійної роботи

## НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися кодексу академічної доброчесності та вимог, які прописані у положенні «Про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДБТУ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.